

สถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง
กรณีศึกษา บ้านทับเบิก ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพัฒนาชนบทศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล
พ.ศ. 2545

๒พ
ธ 118 ล
2545
ค. ๒

ISBN 974-04-2137-7
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

4037739 LCRU/M : สาขาวิชา : พัฒนาระบบการศึกษา ; ศศ.ม. (พัฒนาระบบการศึกษา)

คำสำคัญ : สถานภาพ / การแต่งงาน / สตรี / เผ่าม้ง

ธงชัย ศรีเมือง : สถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง กรณีศึกษา บ้านทับเบิก ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ (THE POST-MARITAL STATUSES OF HMONG WOMEN : A CASE STUDY OF BAN THAPBOEK, WANGBAN SUB-DISTRICT, LOMKAO DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE.) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : เรืองเดช ปิ่นเชื้อน ชาติย์ M.A., Ph.D., เอี่ยม ทองดี ศศ.บ., ศศ.ม., ขงยุทธ บุราสิทธิ์ ศศ.บ., ศศ.ม., 119 หน้า. ISBN 974-04-2137-7

วิทยานิพนธ์นี้เป็นการศึกษาสถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง กรณีศึกษาบ้านทับเบิก ตำบลวังบาล อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ การสังเกต และการสังเกตแบบมีส่วนร่วม มีวัตถุประสงค์ศึกษาถึงลักษณะสถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง ลักษณะการเปลี่ยนแปลงสถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง รวมถึงปัจจัยหรือเงื่อนไขการเปลี่ยนแปลงสถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้ง

ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพภายหลังการแต่งงานของสตรีเผ่าม้งมีหลายสถานภาพ คือ ในฐานะลูกสะใภ้ ในฐานะภรรยา และในฐานะการเป็นมารดา สตรีที่อยู่ในฐานะดังกล่าวมีสถานภาพและบทบาทที่อยู่ในวงจำกัดและเป็นรองบุรุษ เป็นลักษณะผู้ตามที่ดี ได้รับสิทธิในการนับถือผีบรรพบุรุษของสามี และอยู่อาศัยร่วมกับญาติในครอบครัวฝ่ายสามี ส่วนสิทธิและอำนาจในการตัดสินใจเกี่ยวกับกิจกรรมในครอบครัวพบว่า มีสิทธิและอำนาจที่จำกัดและมีความแตกต่างตามรูปแบบครอบครัว คือ ในครอบครัวชาย การตัดสินใจขึ้นอยู่กับบิดาและมารดาของสามี ส่วนหน้าที่ของสตรีพบว่า เป็นแรงงานที่สำคัญในครอบครัวและการปรนนิบัติรับใช้สามี ตลอดจนปรนนิบัติรับใช้บิดา มารดาของสามี ในรูปแบบครอบครัวเดี่ยวพบว่า สิทธิและอำนาจในการตัดสินใจในครอบครัว สามีเป็นผู้ตัดสินใจที่มีอำนาจเด็ดขาด ส่วนหน้าที่ของสตรีพบว่า เป็นแรงงานในครอบครัวและปรนนิบัติรับใช้สามี ส่วนปัจจัยที่ทำให้สตรีสถานภาพของสตรีที่เป็นรองจากบุรุษ พบว่า ปัจจัยจากค่านิยมเรื่องระบบชายเป็นใหญ่ ผนวกกับเศรษฐกิจแบบทุนนิยมที่เน้นเรื่องเงินตรา งานของบุรุษจึงถูกให้คุณค่าและความสำคัญ ในขณะที่งานของสตรีมีคุณค่าลดลง

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยคือ เรงรัดการพัฒนาสตรี โดยหน่วยงานของรัฐควรส่งเสริมในการจัดตั้งและพัฒนาองค์กรสตรีในชุมชนให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพ

4037739 LCRU/M : MAJOR : RURAL DEVELOPMENT STUDIES; M.A.

(RURAL DEVELOPMENT STUDIES)

KEY WORDS : STATUS / MARITAL / WOMEN / HMONG

THONGCHAI SRIMUANG : THE POST-MARITAL STATUSES OF HMONG WOMEN : A CASE STUDY OF BAN THAPBOEK, WANGBAN SUB-DISTRICT, LOMKAO DISTRICT, PHETCHABUN PROVINCE. THESIS ADVISORS : RUENGDET PANKHUENKHAT, Ph.D., IAM THONGDEE, M.A., YONGYUTH BURASITH, M.A., 119 p. ISBN 974-04-2137-7

The objectives of this qualitative research were to study the post-marital statuses of Hmong women, changes of their statuses and factors or conditions influencing those changes. The data collection methods included interviews and participatory/non-participatory observations.

The study findings revealed that there were several post-marital statuses of Hmong women, including daughters-in-law, wives and mothers. Their statuses were restricted, secondary to those of men and wives who follow their husbands wishes. However, they were granted the right to pay homage to the ancestor spirits of their husbands and live with their husband's relatives. Regarding the power to make decisions and rights concerning family affairs, it was revealed that women's were restricted and different according to the family type. In an extended family, decisions were made by parents of the husband while the wife was a crucial laborer in the family and was required to provide services to the husband and his parents. In a nuclear family, decision-making by the husband was regarded as absolute while the duties of the wife included being a significant laborer and serving the husband. Factors making the statuses of women secondary to those of men were the male-dominated values and the capitalistic economic system, raising the values of men's work while degrading that of women.

From the research findings, it is recommended that state agencies improve and promote the statuses of these women by establishing women development organizations in communities with a mission to empower them from the suppression of men.